

Hedret legenden i Bossekopfjæra

MONUMENT: Jan Ivar Alsén avduket monumentet over «Anton i fjæra», mens varaordfører Anita Håkegård Pedersen holdt tale. Til høyre kunstnerne Tom Helge Johnsen, Zina Aslaksen og Karl Helge Vannebo.

Kunstnere fra SISA hedrer Bossekops historie gjennom kunsten.

Av Lill Vivian Hansen
lill.hansen@altaposten.no

– «Anton i fjæra» – du gjorde mer for lokalsamfunnet enn bare å selge sild – du utgjorde en forskjell! Takk for handelen, avsluttet varaordfører Anita Håkegård Pedersen talen sin i forbindelse med avdukinga av monumentet kunstnerne på SISA står bak.

Hun sa også at vi trenger et samfunn med rom for mangfold, det preger vår respekt, toleranse og aksept for hverandre.

Det var Jan Ivar Alsen, direktør i Coop Finnmark, som hadde fått æren av å avduke kunstverket. Selv husker han også «Anton i fjæra», og han var ikke i tvil om at veggen på Coop i Bossekop kunne smykkes med dette kunstverket.

Det er Karl Helge Vannebo, Zina Aslaksen, Tom Helge Johnsen og Hans Granshagen som står bak kunstverket som forteller en liten, men viktig del, av Bossekops historie.

– Neste kunstverk vi lager vil hedre en annen kjent skikkelse fra Bossekop, forklarer Vannebo.

Hvem var han?

– Anton var en som ikke helt passet inn i samfunnssystemene, ikke et typisk A4-menneske, sier Svein Iversen, administrerende leder på Betania.

Anton Mikalsen kom fra Skjånes i Gamvik kommune til Alta i 1954. Med seg hadde han robåt og sildegarn, og han slo seg til i Bossekopfjæra. Fra hytta livnærte han seg med å forsyne bossekoppingene med fersk sild.

Antons hytte ble imidlertid revet tidlig på 1970-tallet, da Sorenskriverveien ble anlagt. Han

fikk da ny hytte inne på Betania-området.

Anton fikk leve et fritt liv, trass i sin sykdom, med institusjonsrammer rundt seg.

– Han fikk et verdig liv, slik han ønsket å leve det – spartansk, i hytta med vedfyring, det var slik han ønsket det og var vant med under oppveksten, forklarer Iversen

Selv om han ikke sa så mye, observerte han hva som skjedde rundt seg.

– Det sitter en fremmed mann i styreren sin stol, var kommentaren fra Anton da Svein Iversen overtok sjefsstolen etter Karl Hykkerud i 1988.

50 øre per sild

Bossekoppingene aksepterte Anton. Han ønsket ikke å bo på institusjon og fikk lov å bo i hytta i bakken ned mot Altafjorden. Og bossekoppingene støttet han ved å kjøpe sild. Dermed ble han viktig for alle dem som ikke hadde lov til å fiske selv. Prisen var i alle år 50 øre per sild. Dette var en virksomhet øvrigheten så igjennom fingrene med.

– Han hadde stor respekt for gamle lensmann Schanke, minnes Iversen.

Redd for tyskere

Det sies også om Anton at han ble redd når han så båter ute i fjorden. Da hendte det at han tok tak i sin egen båt og trakk den langt opp på land for å berge seg og båten unna det han trodde var tyskere.

Hørte han tyskere ble han redd og da ropte han.

– Da hente det at også andre, spesielt barn ble redd for han, men det var aldri noe tull med Anton, han var en gjennomgående snill person, fastholder Iversen.

Ikke på Hopseidet

Antons søster, Herly Dahl, forteller at Anton selv aldri opplevde drapene på Hopseidet 6. mai 1945.

– Jeg har registrert at det har vært skrevet og sagt at Anton var på Hopseidet under Hopseidet-tragedien, det stemmer ikke, det var Antons onkel og fetter som ble drept, ikke hans far og bror, klargjør hun.

TRIVDES I FJÆRA: Anton Mikalsen foran hytta i Bossekop. Bildet er utlånt av stiftelsen Betania, som ordnet ny hytte til Anton på Betania-området, da hytta på bildet ble revet til fordel for Sorenskriverveien på begynnelsen av 1970-tallet.